

УДК 391.91: 7.012
orcid.org/ 0000-0002-6934-9310; doi

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ МИСТЕЦТВА ТАТУЮВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ХУДОЖНЮ ЯКІСТЬ І ВИРАЗНІСТЬ ЗОБРАЖЕНЬ

Олександр КРОТЕВИЧ

*Київський національний університет технологій та дизайну
вул. Немировича-Данченка, 2, Київ, Україна, 01011,
тел: +380638173505; e-mail: aleksandr_44@ukr.net*

У дослідженнях, присвячених проблемам татуювання, як сучасної творчої практики до сьогодення були визначені окремі недоліки в розкритті змістовності самого творчого процесу татуювання, його історичних та естетичних складових. Серед кількості наукових праць здебільшого розглядали окремі чинники фізіології процесу тату, сучасного технічного дизайну обладнання та деяких медичних аспектів. Проблематика впливу класичних та трансформованих сучасних технологій татуювання на якість та художню виразність зображень наразі залишається одним із головних аспектів проблематики цього напрямку в мистецтві. У цій статті сконцентрованим пріоритетом у розумінні значущості татуювання як одного з яскравих творчих способів самовираження особистості в сучасному суспільстві є вивчення архаїчних та нових технік виконання татуювання, а також визначення того, як технологія виконання впливає на якість сучасного художнього татуювання. Мета роботи полягає в окресленні пріоритету розгляду трансформації технологій тату та їх впливу на художню якість і виразність зображень. Унаслідок незначної системної інформації, неупорядкуванні засобів, методів нанесення художніх татуювань, автор цієї статті ставить задачі системно розглянути, окреслити техніки та технології татуювання, трансформації в сучасності та визначити зміни художньої виразності цього модного напрямку декорування тіла. У процесі дослідження використано джерелознавчий, історичний та методи аналізу дослідження. При аналізі останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вивчення цієї проблематики було визначено окремі недоліки в розкритті змістовності самого творчого процесу татуювання, його історичних та естетичних складових. Дослідженню питання татуювання і його розвитку присвячено невелику кількість наукових праць, де здебільш розглянуто окремі чинники фізіології процесу тату, сучасного технічного дизайну обладнання, та деяких медичних аспектів що стосуються санітарної гігієни і стерилізації. У джерелознавчо-бібліографічних дослідженнях вдалося виявити роль історичного аспекту татуювання, який розглядали В. Барановський (2002), Д. Хамблі Уотсон (2014), А. Джон Раш (2011), професор антропології зі Сьєрра, який багато уваги приділяв містичному значенню татуювання та його функції повідомлень до поколінь. Ф. Федотов (2011) поверхнево окреслював моменти сучасного процесу тату, більше приділяючи увагу переліку зображень популярних татуювань. У результаті проведеної дослідницької роботи вдалося розглянути татуювання по-новому, як один із яскравих творчих способів самовираження особистості в сучасному суспільстві, як творчу та мистецьку практику з його техніками та технологіями. До тепер татуювання розглядали більше з погляду криміналістики та

судової медицини, зокрема криміналісти Д. Балдаєв (2006), В. Пирожков (2007), які застосовували методи ідентифікації за татуюванням та використовували ці описи для запобігання та розкриття злочинів. У процесі цього дослідження розгорнуто розглянуто та окреслено техніки та технології татуювання, визначено трансформацію технологій та технік виконання в сучасності та визначено вплив сучасних технологічних змін на художню якість та виразність цього модного напрямку декорування тіла. Нові технології, нові стилі та техніки в татуюванні і нестандартні художні рішення призводять до появи композицій, яким притаманний характерний творчий підхід та високохудожні риси. Їх наявність свідчить про культурний вплив на мистецтво татуювання з боку образотворчих мистецтв та графічного дизайну. Стилистика образів у мистецтві татуювання містить конкретний результат практики, що поєднує малюнок та спеціальні техніки і технології нанесення. Техніки та технології мистецтва татуювання мають тверді історичні корені: у своїх початках воно пов'язане з первісними цивілізаціями, які дійшли до нашого часу і вдосконалилися внаслідок розвитку інструментарію, в зокрема, технічного, а разом з тим, нових технік та технологій.

Ключові слова: Татуювання, техніка виконання, композиції, творчість, мистецька практика, художні зображення, декорування, краса тіла.

Татуювання, в сучасному світі поширене поняття, один із найдавніших видів творчості людини. Вважається, що перші татуювання з'явилися після опіку первісної людини, яка заснула біля багаття, і рана, яка увібрала деревне вугілля та золу, нагадувала темні обриси якогось малюнка [3; 10] Хоча різновиди сучасного татуювання існували в давні часи, то татуювання як вид мистецтва в істинному розумінні слова – як “*малювання наколюванням*”, завдяки розвитку технологій і соціальної значущості, по справжньому з'являється тільки в цей час. Технологічні особливості татуювання як одного із видів художньої діяльності всередині своєї практики різні за своєю суттю. Татуювання за глибиною введення барвника можна виконувати двома методами: епідермальним і дермальним. Наприклад, *епідермальне (поверхневе) татуювання* виконують нанесенням на шкіру, з подальшою імпрегнацією в епідерміс спеціальних фарбувальних засобів у вигляді рідин або хни. До епідермального методу належать тимчасові тату, біотату або малюнки боді-арту.

Щодо *дермального глибокого татуювання* [4] окреслено, що його проводять методом введення барвників глибокі шари шкіри та за певних обставин зберігається тисячоліттями. Підтверджені, збережені впродовж 5000 років татуйовані мумії Пазирикської епохи [1]. Цей метод частіше застосовують при виконанні класичних і художніх татуювань.

Існують різні техніки та технологічні особливості татуювання, багато з яких збереглися в незайманому вигляді з давніх часів, інші трансформуються та впливають на якість зображень та художню виразність татуювання. Найвишуканіша *технологія* древнього татуювання – це “*косметична*”, або подряпування. Малюнки на стінах єгипетських пірамід, де жінки завжди зображені з макіяжем, з чітко підведеними губами, дають підставу припускати, що техніку татуювання активно використовували єгиптянки з древніх часів. За допомогою бамбукових паличок та натуральних барвників єгипетські жінки підкреслювали красивий вигин брів і підводили губи. Ця техніка дозволяла залишати на деякий час малюнок стійким і було прообразом сучасного поверхневого художнього татуажу [3] та виконувала функцію декоративного оздоблення та краси тіла.

Одна з найдревніших технологій татуювання є *технологія Древніх шумерів* – її називають “Вічною картинкою”. Ця найпримітивніша *технологія* була однією з перших технологій нанесення зображень на тіло в одній із розвинених древніх цивілізацій Месопотамії. Техніка татуювання була така: розігріту через пропарену тканину ділянку тіла покривали хною чи золою, розведеною натуральними барвниками зі соком деяких дерев. Потім гострим предметом продряпували крізь густу барвникову суміш необхідне зображення. Через деякий час, залишки пігменту обережно змивали холодною чистою водою з домішками анестезійних та антисептичних природних трав та відварів [10]. Малюнки на тілах були простими: деякі симетричні композиції зі зірок, місяців та зображень сонця, рослинні орнаменти подекуди розбавлялися більш виразними написами з молитов та заклинань. У художньому розумінні ці зображення мали несли естетичне навантаження, здебільшого вони виконували функції ідентифікації та передачі інформації релігійного змісту [3].

Найпоширеніша архаїчна *технологія голковколювання з подальшим втиранням пігменту в шкіру*. На тілі, методом проколу, наносили певне зображення й одразу, поки рана не загоїлася воїни втирали відварений фарбувальний пігмент з місцевих рослин. Простота використання технології, де не треба з кожним разом обмокувати голку в фарбу, швидкість роботи, яка збільшувалася вдвічі, зробили цю технологію поширеною серед войовничих народів та насамперед племен сарматів і піктів, які отримали свою назву через розфарбування своїх тіл. Так Д. Авдусін вказує на те, що ще Ісідор, єпископ Севільї, який у 600-х роках, описував легендарних воїнів-піктів як людей з розмальованими тілами, таких, що спотворювали себе, прокалюючи голками шкіру, втираючи в неї вижимки з рослин [1; 2]. Татуювання піктів були зі зображеннями тварин, їхня символіка була багата і різноманітна, складна й абстрактна. Фарбувальні пігменти робили з розчину глини з високим вмістом міді та малахіту й азуриту, тому синій був найбільш уживаним кольором татуювань.

Технологія голковколювання з одночасним пігментуванням підшкірного прошарку є найпоширенішою та класичною технологією, яка існує до тепер. За допомогою риб'ячої кістки, колючок рослин, дерев'яних або бамбукових паличок з пігментом, кістяних або металевих голок, тощо, роблять прокол у шкірі людини і в цей момент вприскують барвник. Голковколювальна технологія пройшла через тисячоліття залишившись основною, традиційною технологією загального татуювання. Лінія орнаменту чи малюнка виходила чіткою, рівною, без перепадів, що давало змогу створювати більш досконале татуюване зображення. Також з цією технологією прийшла можливість використання тодішніми художниками багатобарвних пігментів (синьку, сурму, індиго, нітрат калію), при цьому татуювання виходили не тільки в чорному а і в блакитному та зеленому кольорах. Вельми цікавими є відомості про звичаї прикрашати своє тіло різними малюнками такої технології аборигенів Південної Америки, і зокрема – індіанців племені Кадіувео з Бразилії. Вони робили начерк основних ліній візерунка вугіллям, а потім наколювали його колючкою кактуса або ж риб'ячою кісткою, обмокуючи їх у барвник зробленого зі сажі, змішаної зі слиною, золою деяких видів рослин або сік плоду женіпапи [5; 7; 9; 10; 11].

Татуювання технікою прошивки або протягування нитки під шкірою. Як стверджує російський дослідник у своїй “Історії татуювання” В. А. Барановський [3], у знайдених записках датського місіонера Ганса Егде є описи характерного способу

нанесення малюнка на тіло у місцевих північних жителів. На місцях в області шиї, плечей, стегон або ділянки між очима, за допомогою голки і протертою сажею нитки, під шкірою наносили візерунок з прямих, чорних ліній. Сюжети татуювань аборигенів були простими та примітивними не стільки через недостатнє вміння малювати, а через саму техніку, з її механічними, анатомічними та фізіологічними аспектами: тільки прямі, бо неможливо протягнути нитку по плавному контуру, і тільки короткі або довгі лінії. Ця унікальна і водночас примітивна техніка татуювання, відносно естетичного змісту малюнків на тілі, була поширена на Алясці зі Сибіру, а ескімоси такими малюнками показували свій статус серед членів роду та досягнення в полюванні чи рибальстві [3; 8].

Технологія проколювання з використанням пучка голок. На території сучасного Іраку і досі є зберігачі традицій давнього татуювання джакі. Технологія та техніка джакі процесуально була така: в певній послідовності вони зв'язували тонкі, піднесені одна над одною голки, по п'ять, сім штук разом. Від цього залежала якість малюнка та межа болю при нанесенні тату. Далі цей пучок голок вмочували в ємкість з фарбувальним розчином, зробленим з горіхового дерева, що запобігало забрудненню пігментів і надавало їм насиченості, та по раніше нанесеному контуру “набивали” візерунок, точки або написи. Також на лобі наносили овал з чорних точок, місяць з'єднував брови, нижню губу татуювали синім пігментом, а на щоках переважали асиметричні композиції – круги та прямокутники, точки та лінії. Іракські жінки вважали, що таким способом губи будуть довше зберігати молодість. На підборідді, по обидва боки вертикальної лінії зображають дві або чотири газелі [3].

Технологія примусового татуювання за допомогою штамп існувала з ХІХ століття. До штампу вдавалися, наприклад, коли один символ треба було нанести на тіла багатьох звинувачених, причому малюнок повинен бути у всіх ідентичним. Примусово-каральна технологія тату зводилася до того, що спеціальною дощечкою, а в ній були прилаштовані заточені цвяхи вістрям назовні по контуру певного знака або букви, наносили удар, травмуючи тіло до каліцтва, а потім барвник, частіше порошок, втирали в рану. Таким способом виходила посиніла, певної форми відмітка. Каральне тату, що утворювало букву “D” – дезертир або абрєвіатуру “BC” – Bad Character – поганий характер, чи іншу наносили перед строем, на ліву частину грудної клітки вояка англійської армії [2].

Цікаве, тяжке за долею, вкрай винахідливе за технікою та технологією в обмежених умовах є *татуювання у радянських в'язницях і таборах 40-х років ХХ століття*. Процес татуювання розпочинався з приготування пігменту, який називався “жжонка” і робився так: шматочок каблука від кирзового чобота підпалювали, капали розплавлену резину в ложку, додавали сечу татуюваного, змішували і “набивали” “наколку”, тобто наносили тату. Робили це в таємних приміщеннях, прихованих від ока адміністрації виправного закладу. Технічні засоби були різноманітні: штамп, голка, тонкий дріт, скоба з зошита або книги [6]. Стилїстика і образи малюнків були різні, татуювання наносили найбільше сентиментально-романтичного змісту або статусні та ідентифікаційні зображення і символи. Семіотичні зображення переважали над художніми композиційними, а примітивізм у графічних малюнках набув “лубочності” в найгіршому розумінні цього слова.

Технологія татуювання нанесення молоточком. Ось як описує цю техніку Джон А. Раш: “Ця техніка пов’язана з вбивання в шкіру палички, до кінця якої кріпиться шматок зазубреної, гострої кістки. Така операція була дуже болючою, але займала менше часу порівняно з нанесенням малюнка однієї голкою. Спочатку на шкірі малюють лінії вугіллям. Потім, вмочивши інструмент у чорнило, тримають його за ручку і постукують молоточком по тупому кінцю. Інструмент рухають уздовж бажаного малюнка, дотримуючись певного тиску на молоточок і точну координацію рухів” [8, с. 83].

Гребінково-ударна технологія татуювання як давня традиційна полінезійська техніка нанесення малюнків на шкіру полягала в нанесенні ударом молоточка по гребінці або пишні, якими виконували тату. Численні знахідки невеликих гребінців у різних куточках світу, в яких було від шести до шістдесяти зубів з кісток крил диких птиць, доказують існування цієї технології в давні часи. У наше сьогоднішнє є дуже багато полінезійських майстрів, що використовують цю архаїчну техніку нанесення тату. Так після змочування в суміші сажі і води, майстер тату починав проколювати шкіру, б’ючи по “гребінці” паличкою із зеленої гілки кокоса. Коли в шкірі проявлялася кров, татуювальник періодично змивав її холодною водою, й оскільки це дуже болісна процедура, припиняв процес і тільки після чотирьох днів продовжував робити своє творіння протягом кількох місяців. Пігменти використовувались різні: сажа, вугілля, вохра, природні сушені рослини, земля, сеча та кров.

Полінезійські технології тату “долота” чи “Тату-моко” племен маорі з Полінезії. Нанесення татуювання в усі часи було досить болючою процедурою та досить жорстким процесом. Однак з причин поклоніння традиціям предків аборигени йшли на цю процедуру і кожен полінезієць зі стоїчним терпінням, навіть самозреченням витримував ці тривалі дії, які європейці називають катуванням, щоб потім виглядати як справжній чоловік. Зважаючи на болючість нанесення татуювання моко, її виконували етапами на різних частинах тіла через певні проміжки часу. В результаті полінезієць – маорі, що має високе суспільне становище, до сорока років міг похвалитися татуюванням, що покривало все тіло і володінням повним тату моко – особливим татуюванням на обличчі жителя племені маорі. Моко виконували за допомогою спеціальних невеликих доліт, які залишали на обличчі різані рани, на відміну від техніки наколювання, до якої маорі вдавалися при татуюванні інших частин тіла.

Технологія, за допомогою бамбукової або дерев’яної довгої палички з голкою, *амплітудного удару.* Ця технологія тату широко розвинена в Японії та деяких східних частинах світу. Голки, кількістю від 1 до 30 штук і швидкістю приблизно 90–120 уколів у хвилину, вводять під шкіру і таким способом лінії стають чіткішими і красивішими, а пігмент може лягати з відтінками. Ця технологія досягла свого піку в створенні японського тату та в Бірмі. Щодо пігментів, використовуваних при татуюванні в Бірмі та Японії, зазначу, що традиційно в м’янманському тату використовують два кольори пігментів – чорний та червоний. Чорний барвник одержували при розчиненні у воді сажі деревного вугілля, інде з живиці дерева каурі хвойних порід. Червоний пігмент виходив з кіноварі. Особливістю ж японського татуювання є багатобарвність та насиченість кольорів. Зазначається, що головна відмінність технології та техніки японського татуювання лежить у високій досконалості виконання японськими тату – майстрами татуювань,

у знаннях композиції, колористики та інших складових образотворчого та графічного мистецтва. В японському татуванні виділяється асиметрія, продумана і виконана протягом тривалого часу з досконалістю і художнім смаком, наявне введення дрібних мотивів, що щільно заповнюють поверхню татуйованої ділянки тіла. Провідна роль лежить у впровадженні декоративного контуру композицій та їх відтіненні. Зображення заповнюють фарбами глибокої насиченості і контрастності, а кожна композиційна побудова промальовується в динаміці. Безперечною в японському тату є великого формату художня композиція, яку наносять на усе тіло.

Роторна технологія зі застосуванням електричної енергії – тату-машинка. В 1891 році американський винахідник Семюель О'Рейлі взявши за основу принцип роботи приладу Едісона під назвою “електричне перо”, розробив тату – машинку і отримав патент на свій винахід. Машинка була обладнана ротаційним електричним двигуном. З того часу в татуванні почал використовувати технологію з використанням роторної дії: ексцентрик мотора тату-машинки перетворює обертальну дію в зворотно – поступальний рух голок з фарбувальним пігментом під шкіру [9]. Больові відчуття при татуванні зі застосуваннями цієї технології були зведені до мінімуму а травмування шкірного покриву зведене в наш час до рівня хірургічної косметології. Процес нанесення татування став відбуватися повільно, м'яко та без вібрацій.

Індукційна технологія, яку створив Едісон та яка удосконалила тату-машинки. Це була одна з його моделей “електричного пера”, але з приводом від двох електромагнітних котушок. Серед індукційних машинок виділяється машинка Liner для нанесення читках, не розмитих контурів у зображеннях тату та фарбувальна машинка Shader, яка має меншу швидкість, чим забезпечує якісне зафарбування ділянок зображення, але не підходить для виконання контурних ліній. Технологічні зміни в тату-машинках не зазнають значних змін. Але у зв'язку зі зростанням популярності татування в суспільстві, елітні тату машинки стали бути частиною статусності серед художників тату. Наприклад, в індукційних апаратах з'явилися деталі з дорогоцінних металів: срібла, золота, платини. Форма тату машинок перетворюється з новими дизайнерськими рішеннями і сміливим підходом у виробництві тату-обладнання.

Технології роботизації тату. Французькі дизайнери П'єр Емм і Йохан де Сільвейра з французької компанії Appropriate Audiences створила першого в світі унікального робота-татуювальника. В основу конструкції ліг 3D-принтер, який інженери дизайнери модифікували, обладнавши його голкою для тату і спеціальним фарбувальним пігментом. Пристрій вільно обертається на шарнірах, підлаштовуючись під складний рельєф людського тіла, що забезпечує швидко і точно нанесення малюнка. Перед тим, як почати роботу, в операційну систему машини завантажуються 3D-скан передбачуваного місця нанесення тату. Потім апарат накладає малюнок на віртуальну модель, формуючи тим самим векторну карту майбутньої роботи. І лише після цього робот приступає до самого процесу. Але людський чинник залишається в мистецтві домінуючим, а створення, задум, дизайн і композиція в тому числі і в культурі татування є тими константами, що роблять таким привабливим татування в сучасному світі [12].

У процесі цього дослідження розгорнуто розглянуто та окреслено техніки й технології татування, визначено трансформацію технологій та технік виконання

в сучасності та визначено вплив сучасних технологічних змін на художню якість та виразність цього модного напрямку декорування тіла.

Нові технології, нові стилі та техніки в татуюванні і нестандартні художні рішення призводять до появи композицій, яким притаманний характерний творчий підхід та високохудожні риси. Їх наявність свідчить про культурний вплив на мистецтво татуювання з боку образотворчих мистецтв та графічного дизайну. Стилїстика образів у мистецтві татуювання містить конкретний результат практики, що поєднує малюнок та спеціальні техніки і технології нанесення. Техніки та технології мистецтва татуювання мають тверді історичні корені: у своїх початках воно пов'язане із первісними цивілізаціями, які дійшли до нашого часу і вдосконалилися внаслідок розвитку інструментарію, зокрема, технічного, а разом з тим, нових технік та технологій.

Список використаної літератури

1. Авдусин Д. А. Основы археологии: Железный век Южной Сибири. Москва: Высшая. Шк., 1989. 335 с.
2. Балдаев Д. С. Татуировки заключенных. Изд: Limbus пресс, 2006. 168 с.
3. Барановский В. А. Искусство татуировки. Москва: Славянский дом книги, 2002. 373 с.
4. Ефимов Е. А. Посттравматическая регенерация кожи. Москва: Медицина, 1975. С. 168
5. Леви-Строс К. Структурная антропология. Москва, 2001, 512 с.
6. Пирожков В. Ф. Криминальная психология. Москва: "Ось-89", 2007. С. 704
7. Погадаев В. А. "Тату охотников за головами" Изд.: Восточная коллекция. № 3. 2003. С. 155
8. Раш Дж. А. История культуры татуировок, пирсинга, скарификации, клеймения и вживления имплантантов. Санкт-Петербург, ИГ "Вес", 2011. С 192
9. Федотов Ф. Ф. Научись татуировке. Москва: Прондо, 2011. 159 с.
10. Хамбли У. Д. История татуировки. Ритуали, верования, табу. Москва: Центрполиграф, 2014. 255 с.
11. Lacassagne J. "Hommage à Jean Lacassagne" dans Cahiers lyonnais de la Médecine, № 3, Lyon, 1962.
12. СБ ТВ. Перший в світі робот-татуювальник [канал] sb.by. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=POB1Njt4EVY> [Станом на 5 серпня 2016 р]

References

1. Avdusin, D. A. (1989). *Osnovy arheologii: Zheleznyj vek Juzhnoj Sibiri*. Moskwa: Vysshaja. Shk.
2. Baldaev, D. S. (2006). *Tatuirovki zakljuchennyh*. Izd: Limbus press.
3. Baranovskij, V. A. (2002). *Iskusstvo tatuirovki*. Moskwa: Slavjanskij dom knigi.
4. Efimov, E. A. (1975). *Posttravmaticheskaja regeneracija kozhi*. Moskwa: Medicina.
5. Levi-Stros, K. (2001). *Strukturnaja antropologija*. Moskwa.
6. Pirozhkov, V. F. (2007). *Kriminal'naja psihologija*. Moskwa: "Os'-89".
7. Pogadaev, V. A. (2003). *"Tatu ohotnikov za golovami"* Izd.: Vostochnaja kollekcija. № 3. 155.

8. Rash Dzh. A. (2011). *Istorija kul'tury tatuirovok, pirsinga, skarifikacii, klejmenija i vzhivlenija implantantov*. IG "Ves", 192.
9. Fedotov F. F. (2011). *Nauchis' tatuirovke*. Moskva: Prondo.
10. Hambli U. D. (2014). *Istorija tatuirovki. Ritualy, verovanija, tabu*. Moskva: Centrpoligraf.
11. Lacassagne J. (1962). "*Hommage à Jean Lacassagne*" dans *Cahiers lyonnais de la Médecine*. № 3.
12. SB TV. Pershyj v sviti robot-tatuiival'nyk [kanal] sb.by. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=POB1Njt4EVY> [Stanom na 5 serpnia 2016 r]

Стаття надійшла до редколегії 16.09.2018

Прийнята до друку 20.10.2018

TRANSFORMATION OF TATTOO ART TECHNOLOGIES AND THEIR INFLUENCE ON ARTISTIC QUALITY AND EXPRESSIVENESS OF IMAGES

Alexander KROTEVICH

*Kyiv National University of Technology and Design,
phone: (063) 817 35 05; e-mail: aleksandrr_44@ukr.net*

In previous studies devoted to tattoo problems, as a modern creative practice, certain deficiencies were identified in revealing the content of the very creative process of tattooing, its historical and aesthetic components. Among the number of scientific works, the most part considered the individual factors of tattoo physiology, modern technical design of equipment, and some medical aspects. The issue of influence of classical and transformed modern tattoo technologies on the quality and artistic expressiveness of the images remains one of the main aspects of the subject of this trend in art. In this article, the focus of attention in understanding the significance of tattoos as one of the bright creative ways of expressing a person in a modern society is to study the archaic and new techniques of tattooing, on determining how the technology of performance affects the quality of modern artistic tattoos.

Keywords: tattoos, technique of performance, compositions, creativity, artistic practice, artistic images, decoration, body decoration.